

Δεξιότητες Ζωής & Διδασκαλία Μαθημάτων Κοινωνικών Επιστημών Δημοτικού Σχολείου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

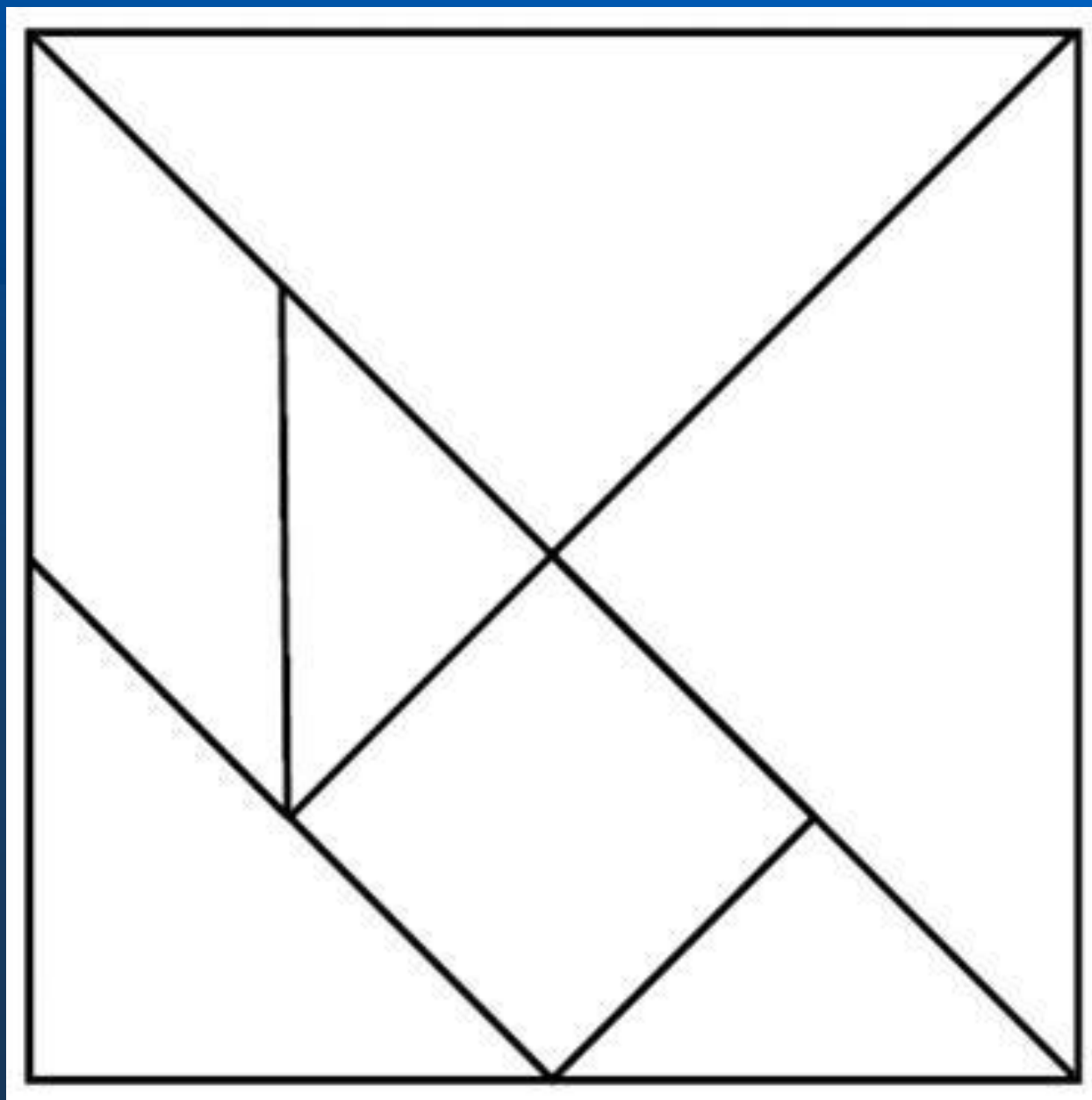
Πίτσου Χαρίκλεια, Med, PhD

xpitsou@upatras.gr

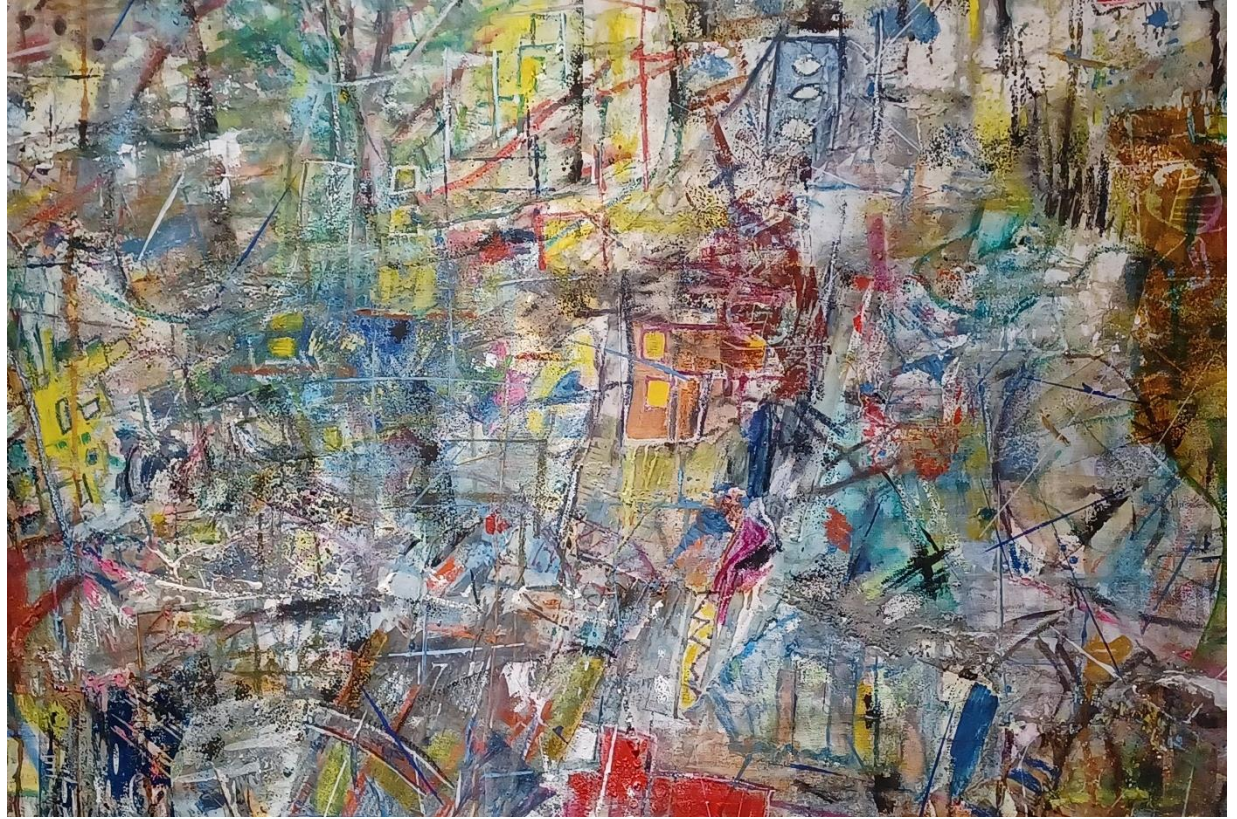
6949461907

Ατζέντα παρουσίασης

- Περί δεξιοτήτων
- Τι είδους μελλοντικό πολίτη επιδιώκουμε να διαμορφώσουμε;
- Μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών

Τι είναι η εκπαίδευση Δεξιοτήτων Ζωής

Οι βασικές Δεξιότητες Ζωής που καλλιεργούνται στα προγράμματα αυτά είναι οι εξής (WHO 1993)

- > ικανότητα λήψης αποφάσεων
- > ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- > ικανότητα δημιουργίας σχέσης
- > ικανότητα εμπιστοσύνης
- > ικανότητα για αποτελεσματική επικοινωνία
- > ικανότητα ανάκτησης αλλά και διατήρησης διαπροσωπικών σχέσεων
- > γνώση του εαυτού
- > ικανότητα για ευνοϊκότητα
- > ικανότητα διαχείρισης συναισθημάτων και στρες

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) αναγνωρίζει τη σημαντική αποτελεσματικότητα προγραμμάτων Δεξιοτήτων Ζωής σε.

Η Εκπαίδευση Δεξιοτήτων Ζωής (Life Skills Education) «δυναμώνει και αφήνει τα άτομα ικανά να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις της καθημερινής ζωής» (WHO, 1993)

Δεξιότητες ζωής

Τι είναι οι δεξιότητες ζωής

- Οι δεξιότητες ζωής είναι ένας όρος που περιγράφει μια σειρά δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της μάθησης ή/και μέσω της εμπειρίας του καθενός και χρησιμοποιούνται για να βοηθούν άτομα και ομάδες να διαχειρίζονται αποτελεσματικά προβλήματα και ζητήματα της καθημερινότητας.
- Η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη, η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων, η επικοινωνία και η συνεργασία, η ιδιότητα του πολίτη, η σχέση της καθημερινότητας με την καριέρα, η προσωπική και η κοινωνική υπευθυνότητα είναι απαραίτητα χαρακτηριστικά για την επιτυχία στον 21ο αιώνα, χρήσιμα τόσο για υγιείς κοινωνίες όσο και για ισχυρούς, δυναμικούς, και με απήχηση στην αγορά εργασίας, ανθρώπους.
- Οι δεξιότητες ζωής έχουν θέματα:
- αληθινά: επηρεάζουν στην πραγματικότητα τις ζωές των ανθρώπων
- επίκαιρα
- ορισμένες φορές ευαίσθητα: μπορούν να επηρεάσουν τους ανθρώπους σε προσωπικό επίπεδο, ειδικά όταν έχουν να κάνουν με οικογένεια ή φίλους
- συχνά αμφιλεγόμενα: οι άνθρωποι διαφωνούν ή κρατούν σκληρή στάση απέναντί τους
- εν τέλει ηθικά: σχετίζονται με το τι πιστεύουν οι άνθρωποι ότι είναι σωστό ή λάθος, καλό ή κακό, σημαντικό ή ασήμαντο στην κοινωνία.

- Με τον όρο **Δεξιότητες Ζωής** νοούνται δεξιότητες οι οποίες δεν στηρίζονται σε οριοθετημένο γνωστικό περιεχόμενο και βοηθούν τον άνθρωπο ως προσωπικότητα να διαχειρισθεί τις υποθέσεις του.
- Σύμφωνα με τον [Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών \(UNICEF\)](#)^[1] ως Δεξιότητες Ζωής συναριθμούνται :
  - η **Αυτεπίγνωση**, από την οποία εκπορεύονται η **Διαχείριση Συναισθημάτων** και η **Αντιμετώπιση του Άγχους**,
  - η **Ενσυναίσθηση**, από την οποία πηγάζουν η **Αποτελεσματική επικοινωνία** και οι **Διαπροσωπικές σχέσεις**,
  - η **Κριτική Σκέψη** και η **Δημιουργική Σκέψη**, στις οποίες θεμελιώνονται η **Ικανότητα στη λήψη αποφάσεων** και η **Επίλυση προβλημάτων**.
- Οι καθηγητές E. Burger και M. Starbird έχουν καταγράψει **5 Στοιχεία της Αποτελεσματικής Σκέψης**^[2]:
  - **Κατανού σε Βάθος ένα Θέμα**, 1. εκλεπτύνοντας διαρκώς γνώσεις και δεξιότητες για τις θεμελιώδεις έννοιες 2.βλέποντας τι πραγματικά υπάρχει και τι λείπει ("Γη"),
  - **Κάνω Λάθη και Μαθαίνω** από αυτά, δίνοντας κύρος στην αποτυχία ως βήμα προς την πρόοδο ("Φωτιά"),
  - **Δημιουργώ και Υποβάλλω Ερωτήσεις**, τόσο υποθετικές (*Τι θα συνέβαινε, αν/αν δεν...*) όσο και κατευθυντήριες προς δράση ("Αέρας"),
  - **Ακολουθώ τη Ροή των Ιδεών**, συνδέοντας αυτές από το παρελθόν στο παρόν προς το μέλλον και δίνοντας νέες προεκτάσεις σε υπάρχουσες ("Νερό"),
  - **Ενεργώ διαρκώς για την Αλλαγή του Τρόπου Σκέψης και της Δράσης μου**, και εξετάζοντας τι θα έκανε ένας έμπειρος/ειδήμων στη θέση μου ("Αλλαγή").

Δεξιότητες
Ζωής video

Περί
δεξιοτήτων

Σύσταση 2006/962/ΕΚ σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης

Οι 8 βασικές ικανότητες είναι οι ακόλουθες:

1. Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα
2. Επικοινωνία σε ξένη γλώσσα
3. Μαθηματική ικανότητα και ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία
4. Ψηφιακή ικανότητα
5. Μεταγνωστικές ικανότητες
6. Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη
7. Αίσθημα πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητα
8. Πολιτιστική γνώση και έκφραση

Μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών στο Δημοτικό Σχολείο (ΜΚΕ)

- Θρησκευτικά
- Ιστορία
- Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή
- Μελέτη Περιβάλλοντος
- Φυσική Αγωγή
- **Γεωγραφία** ανήκει στις Φυσικές Επιστημές, ασχολείται όμως και με τα εξής ζητήματα: ανθρωπογενές περιβάλλον, προστασία περιβάλλοντος, βιώσιμη ανάπτυξη, λαοί-πολιτισμικές αξίες. Ζητήματα που απασχολούν και τα ΜΚΕ και δύνανται να επεξεργαστούν
- διεπιστημονικά ή/και διαθεματικά.
- **Εργαστήρια Δεξιοτήτων**

Μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών στο Δημοτικό Σχολείο

Ποιος ο σκοπός τους στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Τι θέση έχουν τα γνωστικά αυτά αντικείμενα για μένα;

Ποιες είναι οι προσωπικές μου άρρητες εκπαιδευτικές θεωρίες για αυτά; Πόσο με επηρεάζουν στο σχεδιασμό/ υλοποίησή τους;

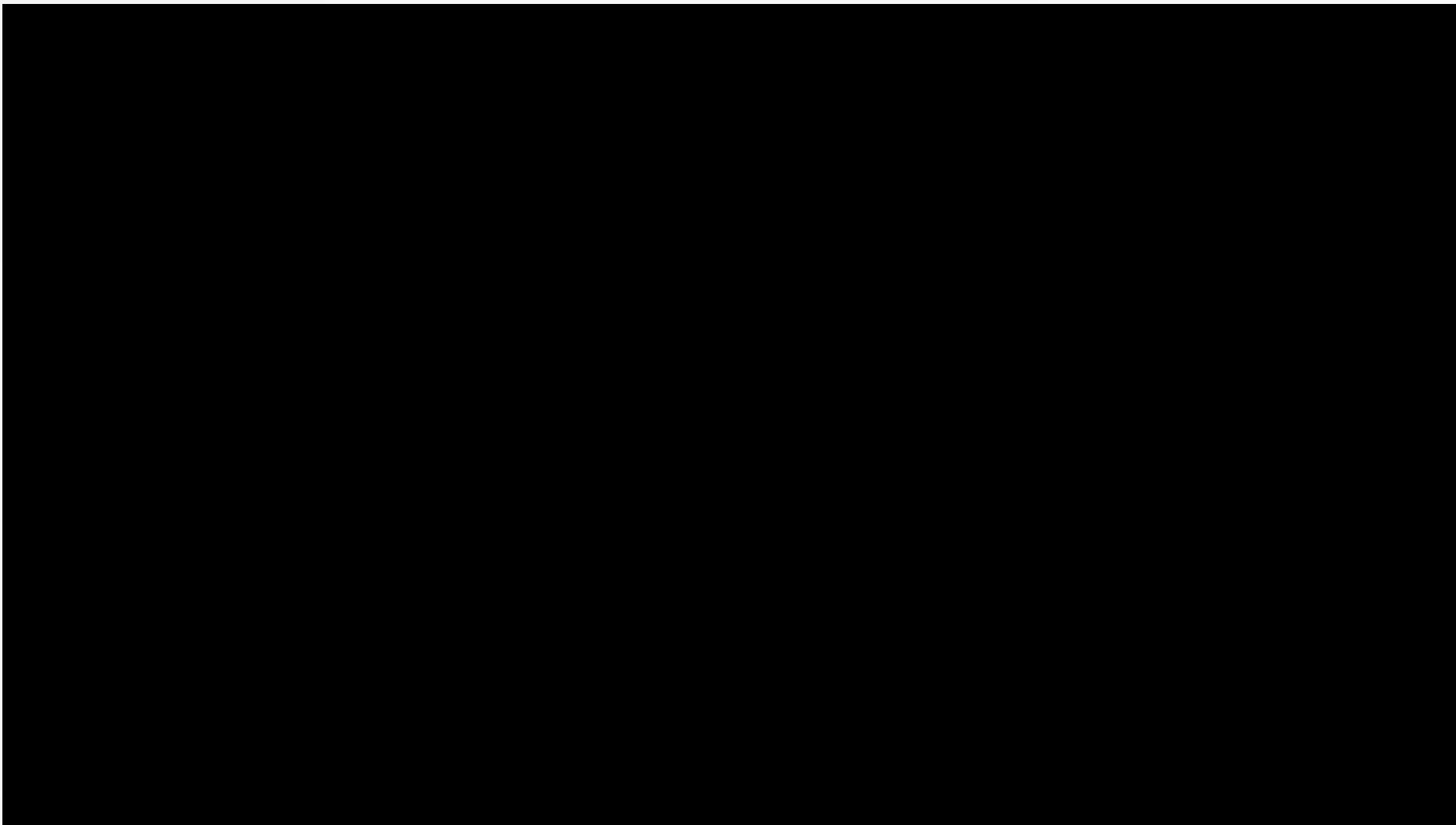

Ποιον πολίτη θεωρώ ενεργό; Μπορώ να συμβάλλω στη διαμόρφωσή του;

Σε ποιο βαθμό μπορώ μέσω των ΜΚΕ να συμβάλλω στη διαμόρφωση μελλοντικών ενεργών πολιτών; (Τέμπη...Σώσαμε ομαδικά. Δεν είμαι ήρωας.)

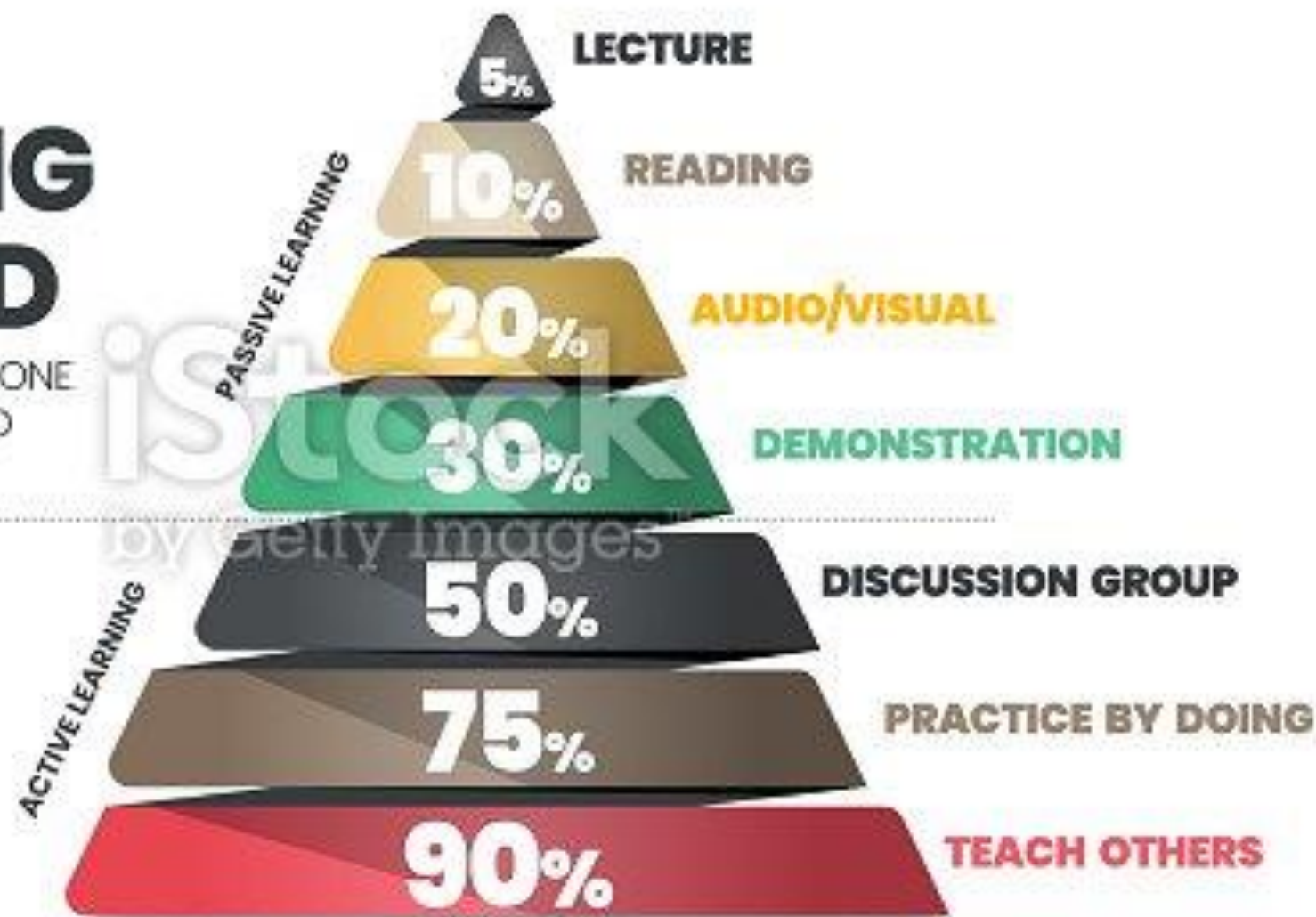
(Πηγή: youtube - [Οι δεξιότητες ζωής. Big Bang School Tv](#))

(Πηγή: youtube - [Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ζωής» / Εκπαιδευτήρια Γείτονα.](#))

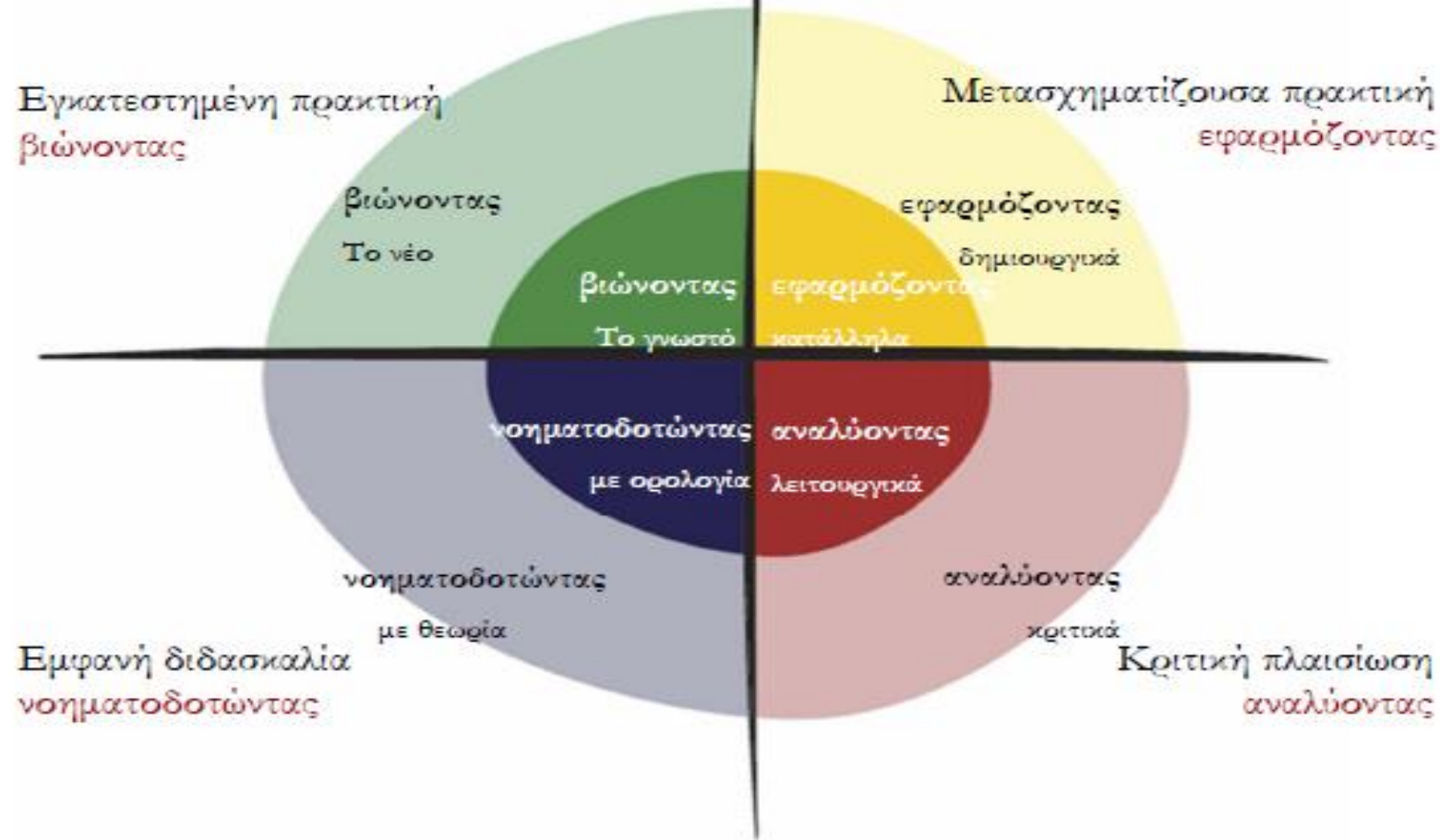
LEARNING PYRAMID

THE LEARNING CONE, THE CONE OF RETENTION, THE PYRAMID OF RETENTION

Βιωματική μέθοδος

Οι 'διαδικασίες γνώσης'

◀ home

1^ο Στάδιο

Οι μαθητές/τριες καλούνται μέσα από τις δραστηριότητες **να βιώσουν** κάτι που έχει σχέση με την έννοια/θέμα και **την εμπειρία τους**, κάτι που ήδη ξέρουν

2^ο Στάδιο

Οι μαθητές/τριες **συνδέουν** την εμπειρία τους με την έννοια του θέματος που μελετούν

3^ο Στάδιο

- Οι μαθητές/τριες **αναλύουν σε βάθος το περιεχόμενο της έννοιας/θέματος** και αξιολογούν

4^ο Στάδιο

Οι μαθητές/τριες **επιχειρούν να εφαρμόσουν** σε παρόμοια ή δυσκολότερη συνθήκη όσα έμαθαν στα προηγούμενα στάδια

Διερευνητική μέθοδος

Αρχίζουμε από εδώ

Περιγράφουν
τις απαντήσεις τους για
κάθε έννοια

Εφαρμόζουν τα πιστεύω και τις
αξίες τους σε καταστάσεις της ζωής
τους αλλά και των άλλων

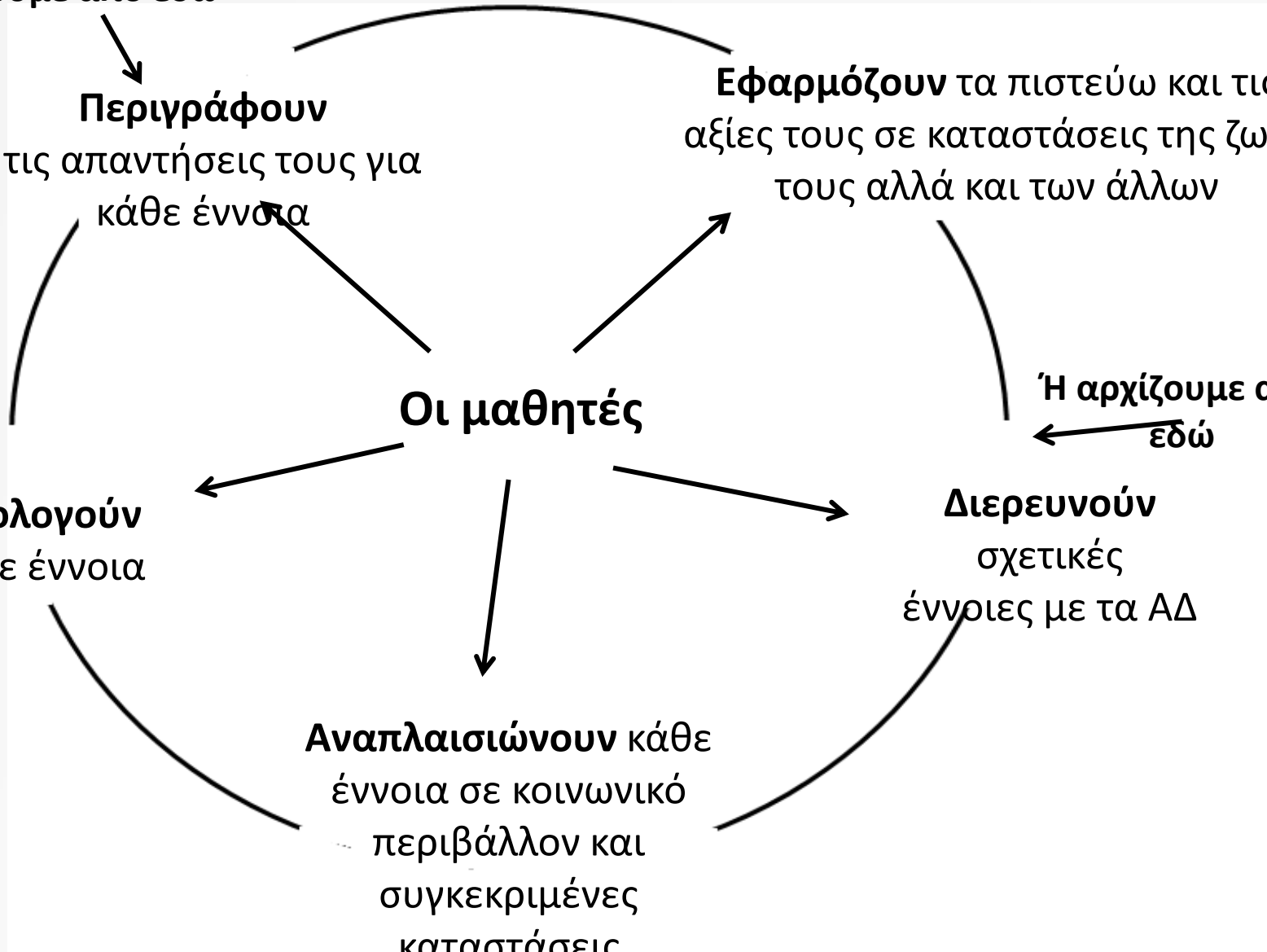
Οι μαθητές

Ή αρχίζουμε από
εδώ

Αξιολογούν
Κάθε έννοια

Διερευνούν
σχετικές
έννοιες με τα ΑΔ

Αναπλαισιώνουν κάθε
έννοια σε κοινωνικό
περιβάλλον και
συγκεκριμένες
καταστάσεις

Περιγράφοντας

- Οι μαθητές/τριες εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις για μία έννοια/ ένα θέμα

Εφαρμόζοντας

- Οι μαθητές/τριες μέσα από δραστηριότητες βιώνουν την έννοια,/το θέμα όπως την /το αντιλαμβάνονται, σε διαφορετικές καταστάσεις, στη ζωή , στην κοινωνία, στον κόσμο

Διερευνώντας

- Οι μαθητές/τριες μέσα από ερευνητικές δραστηριότητες μελετούν εμπειρίες, με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση της έννοιας/ του θέματος

Αναπλαισιώνοντας

- Οι μαθητές/τριες εφαρμόζουν την έννοια/ το θέμα σε μια συγκεκριμένη ανάλογη κατάσταση

Αξιολογώντας

- Οι μαθητές/τριες μέσα από αναστοχαστικές δραστηριότητες προσδιορίζουν την αξία της έννοιας και του νοήματός της για τους ίδιους προσωπικά και το περιβάλλον τους

να Μεγάλο

Ευχαριστώ !

